

Cărți... @nescrise

AURELIA
BORZIN

De cele mai dese ori, așteptăm să (ni) se întâmple ceva excepțional ca să ne oprim din mers cu ochii larg deschiși, să reacționăm zguduiți de ceea ce se petrece. *Eu pot să stau în pat zece ani, fără ca în jurul meu să se întâmple ceva și să simt că, totuși, suferința lumii e toată pe umerii mei*, se confesa, parcă la celălalt pol – contradictoriu, într-un interviu, poeta Angela Marinescu. În această schemă de relaționare pe care-o avem cu realitatea, centrul gravitațional rezidă în sensibilitatea noastră. Din această rațiune susțin ideea „ascuțirii” văzului, auzului până la perceperea lucrurilor ultime, inefabile. Căci mizerabilitatea cotidianului ne obturează simțurile, ne tocește afectivitatea, iar lucrurile grave din jurul nostru ni se înfățișează firești. Bunăoară, un cerșetor cu un sugar în brațe ori sprijinit într-un baston de mult nu mai trezește milă. Sunt atâția ca el! Ca să ne impresioneze, determinându-ne să-i aruncăm câțiva bănuți, ar trebui neapărat să fie, de exemplu, schilod, într-un mod cât mai sinistru, dacă se poate. Pentru locuitorii capitalei a devenit o normalitate, la o adică, să rămână blocați în ambuteiaj pe o arteră sau alta a Chișinăului din „simplul și nevinovatul” motiv că... urmează să treacă „pe aripi de vânt” escorta prezidențială. Ar fi un mare semn de mirare dacă acest lucru nu s-ar întâmpla. Urmăresc un reportaj TV cu un vârstnic care și-a pierdut cunoștința în mijlocul drumului, rămânând întins, nemișcat un sfert de oră, cu vehicule în juru-i care-l ocolesc, până-ntr-un final când oprește o mașină, transportându-l la Spitalul de Urgență. Să nu-mi spuneți că nu e la mijloc un proces de abrutizare a ființei umane. Despre aceasta vorbește și predilecția publicului pentru emisiunile de senzație – care mediatizează lucruri cu un grad cât mai mare de violență. Un tânăr din Israel, stabilit temporar aici, zice că nu-și cumpără mașină – de ce credeți? – pentru că nu dorește să și-o deterioreze pe străzile Chișinăului. Pac! N-ai văzut ce se face pe drumurile de importanță locală..., mă lansez într-un dialog imaginar cu el. Dar pentru majoritatea dintre noi, și drumurile, și vagabonzii, și ambuteiajele, și corupția, și..., și... creează spațiul obișnuit de trai zilnic în care ne-am acclimatizat perfect. Iar acest lucru nu poate

**...mizerabilitatea cotidianului
ne obturează simțurile, ne tocește
afectivitatea, iar lucrurile grave din
jurul nostru ni se înfățișează firești.**

decât să-mi amintească de un experiment cu niște pui de pisici, crescute de mici în... cuburi, astfel încât la maturitate, când au fost eliberate din... strămoare, acestea erau, nici mai mult nici mai puțin, decât... pisici pătrate. Osatura corpului lor se modelase, luase forma vasului și nu numai. Aceste pisici se deosebeau și după comportament, după reacții de pisicile crescute în... libertate.

Prozatorul Vladimir Beșleagă amintea într-un interviu de un jurnalist străin care a lucrat în America Latină, în Rusia, dar care e de părere că *în Europa cel mai interesant stat este Republica Moldova. Aici nimic nu-i clar, totu-i aiurit, nebulos*. Am sesizat în interviurile, declarațiile mai multor occidentali care-au trecut pe aici, o atitudine de goală însuflețire de care te poți molipsi la un... circ cu gorile exotice. Gorile care se manifestă în toată splendoarea fără a avea un dram de conștiință a propriei situații. Privite însă din exterior, acestea suscită interesul spectatorilor, tocmai pentru că prezintă un consistent material viu de analiză (pentru psihanaliști, sociologi, istorici etc.). Mi-l amintesc pe Flaubert în *Corespondențe*, adresându-se unui prieten: *Trebuie să ne obișnuim să nu vedem în cei din jurul nostru decât cărți*. Și ce cărți! Demne de Nobel! Pentru că realitatea basarabeană este una pe potrivă.

